Ročník 1951. 205

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 34. Vydána dne 30. července 1951. Cena Kčs 3.—

OBSAH:

(63.—68.) 63. Zákon o odpovědnosti za škody způsobené dopravními prostředky. — **64.** Zákon, kterým se mění a doplňují předpisy o znárodnění obchodních podniků. — **65.** Zákon o převodech nemovitostí a o pronájmech zemědělské a lesní půdy. — **66.** Zákon o odborné správě lesů. — **67.** Zákon o bezpečnosti při práci. — **68.** Zákon o dobrovolných organisacích a shromážděních.

63.

Zákon ze dne 11. července 1951 o odpovědnosti za škody způsobené dopravními prostředky.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Rozsah odpovědnosti.

§ 1.

(1) Provozovatel dráhy, motorového vozidla, letadla, plavidla s motorickým pohonem a podnikatel dopravy jinými plavidly (dále jen „provozovatel" a „dopravní prostředek") odpovídají za škodu vyvolanou zvláštní povahou vlastní provozu, o který jde, také podle tohoto zákona.

(2) V pochybnosti se má za to, že provozovatelem dopravního prostředku je jeho vlastník nebo každý spoluvlastník, a jde-li o dopravní prostředek svěřený do správy socialistické právnické osobě, má se za to, že provozovatelem je tato osoba.

§ 2.

(1) Bude-li dopravní prostředek odevzdán k opravě, posuzuje se, dokud nebude dopravní prostředek vrácen, jako provozovatel jen opravce.

(2) Užívá-li někdo dopravního prostředku v době, kdy byla škoda způsobena, bez vědomí nebo proti vůli provozovatele, odpovídá za škodu místo něho. Provozovatel zůstane vedle něho odpovědným, jestliže takové užití dopravního prostředku umožnil svou nedbalostí; užije-li takto dopravního prostředku osoba provozovateli blízká, má se za to, že provozovatel užití svou nedbalostí umožnil.

§ 3.

Je-li za škodu odpovědno několik osob, odpovídají, pokud není dále ustanoveno jinak, rukou společnou a nerozdílnou.

§ 4.

(1) Provozovatel a ten, kdo za škodu odpovídá místo něho nebo vedle něho, jsou odpovědnosti podle tohoto zákona zproštěni toliko tehdy, jestliže škoda

1. vzešla ze zavinění poškozeného, nebo
2. vzešla z takového úkonu osoby třetí, který nemohl být odvrácen, anebo
3. jestliže škoda nemohla být odvrácena a nelze ji odvozovat ani ze stavu dopravního prostředku nebo jiných provozních zařízení, ani ze selhání nebo nedostatku činnosti provozních zařízení nebo organismu osob v provozu užitých.

(2) Jako zavinění se posuzuje také úkon poškozeného, který mu nelze přičítat k vině pro nedostatek jeho věku nebo zdraví anebo pro duševní poruchu nebo tělesnou vadu.

(3) Za třetí osobu se nepovažuje osoba užitá v provozu.

(4) Neodvratitelnost úkonu osoby třetí a neodvratitelnost škody záležejí v tom, že nemohly být zamezeny péčí podle poměrů potřebnou.

§ 5.

Nahrazuje se škoda způsobená

1. usmrcením nebo ublížením na zdraví, ať postižený je osobou dopravovanou nebo ne;
2. zničením nebo poškozením věcí, které měl poškozený u sebe, anebo jejich odcizením nebo ztrátou, byl-li poškozený zároveň zbaven možnosti věci opatrovat;
3. zničením nebo poškozením jiných věcí, pokud nejde o škody vzniklé poškozením, úbytkem nebo ztrátou věcí přepravovaných a pokud odpovědnost za tyto škody není upravena jiným předpisem nebo úmluvou účastníků.

§ 6.

Vzejde-li škoda nebo její rozsah také ze zavinění poškozeného nebo z úkonu osoby třetí, nahradí ji osoba odpovědná podle tohoto zákona poměrně.

§ 7.

(1) Obsah a rozsah náhrady škody se spravuje ustanoveními občanského zákoníka.

(2) Nejvyšší částku náhrady může vláda stanovit nařízením.

§ 8.

(1) Připadnou-li z toho důvodu, že nastalo usmrcení nebo ublížení na zdraví, poškozenému dávky z národního pojištění, z vojenské nemocenské péče nebo podle předpisů o odpočivných (zaopatřovacích) platech příslušníků ozbrojených sborů, zmenšuje se náhrada škody o tyto dávky. Předpisy o národním pojištění, o vojenské nemocenské péči a o odpočivných (zaopatřovacích) platech příslušníků ozbrojených sborů nejsou dotčeny.

(2) Náhrada škody nepřísluší vojenským osobám a jejich pozůstalým, došlo-li k úrazu při výkonu vojenské služby, jestliže se jim dostane odškodnění podle předpisů o zaopatření vojenských osob.

§ 9.

Změní-li se podstatně poměry, které byly rozhodující pro určení důchodu, lze se domáhat, aby byl důchod snížen nebo zvýšen, anebo aby jeho další vyplácení bylo zastaveno nebo aby vyplácení zastaveného důchodu bylo obnoveno.

§ 10.

Promlčení a oznamovací povinnost.

(1) Nárok na náhradu škody podle tohoto zákona promlčí se v šesti měsících ode dne, kdy poškozený zví, jaká je škoda a kdo za ni odpovídá. Když poškozený nezví o škodě nebo o osobě odpovědné, promlčí se nárok ve třech letech ode dne, kdy byla škoda způsobena.

(2) Nárok na náhradu škody podle tohoto zákona může poškozený uplatňovat pouze tehdy, jestliže do měsíce ode dne, kdy zví o osobě odpovědné, oznámí jí nehodu. Neučiní-li tak, nárok zanikne, ledaže poškozený zmeškání uvedené lhůty nezavinil anebo dozvěděla-li se osoba odpovědná v této lhůtě o nehodě jiným způsobem.

§ 11.

Vyloučení odpovědnosti.

Odpovědnost podle tohoto zákona za škody způsobené usmrcením nebo ublížením na zdraví nemůže být ani vyloučena ani omezena, jde-li o osoby dopravované nebo o osoby, které jsou vzhledem k svému pracovnímu poměru pravidelně nebo za účelem provedení díla zaměstnány v obvodu provozních zařízení dopravního prostředku, o který jde. Jinak lze odpovědnost vyloučit nebo omezit jen úmluvou písemnou.

§ 12.

Platnost jiných předpisů.

Nejde-li o případy uvedené v § 8 odst. 2, nevylučuje se ustanoveními tohoto zákona odpovědnost podle občanského zákoníka, vyjímajíc odpovědnost za škodu způsobenou při provozu zvláště nebezpečném. Osoba odpovědná podle tohoto zákona odpovídá však vždycky za zavinění osoby v provozu užité.

Odpovědnost za škody ze střetnutí provozů.

§ 13.

Nároky na náhradu škody, které vzejdou z určité události tomu, kdo by byl podle tohoto zákona odpovědět, proti jiné osobě, která by z téže události byla podle tohoto zákona odpovědna, posuzují se podle občanského zákoníka; nerozhoduje, zdali tato událost nastala z provozu dopravního prostředku samého nebo tím, že se provozy dopravních prostředků střetly mezi sebou. Přitom se jako osoby odpovědné podle tohoto zákona posuzují i osoby užité v provozu.

§ 14.

(1) Třetí osoby, kterým vznikla škoda z události, jež nastala střetnutím se uvedených provozů, mohou uplatňovat své nároky na náhradu podle tohoto zákona proti každé osobě, která odpovídá z toho neb onoho provozu. Tato osoba může však žádat, aby její závazek k náhradě škody byl omezen na tu poměrnou část škody, která je přiměřená účasti jejího provozu při

způsobení škody vzhledem k účasti provozů ostatních; toto omezení nemá vlivu na určení nákladů řízení.

(2) V době od podání žaloby na osobu odpovědnou z jednoho provozu do pravomocného skončení řízení neprobíhá ani promlčecí doba pro nároky proti osobám odpovědným z ostatních provozů, ani jiná lhůta, jejíž zmeškání má v zápětí právní újmu.

§ 15.

Jde-li o odpovědnost za škodu z události uvedené v § 13, posuzují se nároky pozůstalých podle téhož zákona (podle tohoto zákona nebo podle občanského zákoníka), podle něhož by se posuzovaly nároky zemřelého.

§ 16.

Soudní příslušnost.

(1) Žaloby na náhradu škod způsobených provozem dopravního prostředku mohou být podány, ať se posuzují podle tohoto zákona nebo podle občanského zákoníka, také u soudu, v jehož obvodu byla škoda způsobena.

(2) Žalobu na náhradu škody vzniklé ze střetnutí se provozů lze proti každé z odpovědných osob (§ 14 odst. 1) podat u kteréhokoli soudu příslušného pro některou z nich.

Závěrečná ustanovení.

§ 17.

Zrušují se všechna dosud platná ustanovení železničního zákona č. 86/1937 Sb. a zákona č. 81/1935 Sb., o jízdě motorovými vozidly, jakož i §§ 29 až 36 a §§ 39 a 40 zák. č. 172/1925 Sb., o letectví.

§ 18.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1951; provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.

Široký v. r.
Fierlinger v. r.
Dr. **Ševčík** v. r.
arm. gen. **Svoboda** v. r.
Dr. **Dolanský** v. r.
arm. gen. dr. **Čepička** v. r.
Dr. **Gregor** v. r.
Nosek v. r.
Kopřiva v. r.
Kabeš v. r.
Dr. **Nejedlý** v. r.
Dr. **Rais** v. r.
Kopecký v. r.
Kliment v. r.
Jonáš v. r.
Ďuriš v. r.
Krajčír v. r.
Petr v. r.
Dr. Ing. **Šlechta** v. r.
Dr. **Neuman** v. r.
Erban v. r.
Plojhar v. r.
Ing. **Jankovcová** v. r.

64.

Zákon
ze dne 11. července 1951,
kterým se mění a doplňují předpisy o znárodnění obchodních podniků.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Zákon č. 118/1948 Sb., o organisaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, se mění a doplňuje takto:

1. § 4 odst. 1 zní:

„(1) Velkoobchodní činností pověří ministr vnitřního obchodu národní podniky obchodní a výjimečně může pověřiti také jiné podniky nebo orgány, při čemž zároveň určí rozsah této činnosti.“

2. § 4 odst. 3 se zrušuje.

3. § 6 odst. 1 zní:

„(1) Ministr vnitřního obchodu může znárodniti zestátněním s účinností od 1. ledna 1948 nebo ode dne pozdějšího některé podniky provozující velkoobchodní činnost.“

4. Za § 8 se vkládá nový § 8a tohoto znění:

„§ 8a.

Pokud v oboru působnosti ministra vnitřního obchodu se majetku znárodněného podle tohoto zákona nepoužije ke zřízení národního podniku nebo k začlenění do národního podniku, nebo pokud takový majetek nebude svěřen do správy orgánům v oboru jeho působnosti, může ministr vnitřního obchodu takový majetek v dohodě s ministrem financí a s jiným ministrem převésti do pravomoci tohoto ministra, aby o něm učinil opatření ve vlastním oboru působnosti, nebo jej může svěřiti do správy komunálním podnikům nebo za náhradu určenou podle § 13 jej přenechati jiným právnickým osobám.“

5. § 10 zní:

„§ 10.

(1) Národní podnik, do kterého se začleňuje majetek znárodněného podniku vstupuje v den převzetí v jeho závazky. Začlení-li se majetek do několika národních podniků, určí ministr vnitřního obchodu, do kterých závazků vstoupí jednotlivé národní podniky.

(2) Svěří-li ministr vnitřního obchodu znárodněný majetek do správy orgánům v oboru své působnosti, určí zároveň v dohodě s ministrem financí, které závazky s tímto majetkem přecházejí, a to dnem převzetí majetku.

(3) Národní podnik, do něhož se začleňuje majetek znárodněný podle § 8 odst. 3 a odst. 4 písm. b), který patřil někomu jinému než vlastníku podniku, vstupuje v závazky vyplývající z práv váznoucích na tomto majetku, a to v rozsahu a za podmínek stanovených o tom v předpisech provádějících dekret presidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (dále jen „dekret"). Tytéž předpisy platí také pro úpravu přechodu takových závazků, bude-li majetek svěřen do správy orgánům v oboru působnosti ministra vnitřního obchodu nebo podle § 8a převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálnímu podniku nebo přenechán jiné právnické osobě.

(4) Ministr vnitřního obchodu může v dohodě s věcně příslušným ministrem a ministrem financí učiniti opatření o přechodu závazků patřících ke znárodněnému majetku, který byl podle § 8a převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálnímu podniku nebo přenechán jiné právnické osobě.

(5) K závazkům znárodněného podniku nepatří závazky, podle nichž má majetek tohoto podniku nebo jeho část přejíti po dni počátku účinnosti tohoto zákona na třetí osobu. Za závazky znárodněného podniku se nepokládají také osobní daně, dávky a poplatky bývalého vlastníka; takové závazky nepřecházejí s majetkem, který byl začleněn do národního podniku nebo svěřen do správy orgánům podle odstavce 2 nebo s nímž bylo učiněno opatření nebo který byl přenechán podle § 8a, ani se nelze pro ně uspokojiti z majetku znárodněného podniku. Osobními daněmi a dávkami se rozumějí daň důchodová, válečný příspěvek, daň rentová přímo vybíraná, daň z majetku podle vládního nařízení č. 410/1942 Sb., majetkové dávky podle zákona č. 134/1946 Sb., o dávce z majetkového přírůstku a o dávce z majetku, ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, a mimořádné dávky podle zákona č. 185/1947 Sb., o mimořádné jednorázové dávce a mimořádné dávce z nadměrných přírůstků na majetku, ve znění zákona č. 180/1948 Sb. Způsob úhrady těchto osobních daní a dávek stanoví ministerstvo financí vyhláškou v příslušném úředním listě.

(6) U závazků, které jsou hospodářsky neodůvodněné, počítajíc v to závazky ze služebních smluv, zaručující zaměstnancům nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky, odbytné a pod., může se národní podnik domáhati zrušení nebo jiné přiměřené úpravy. Nedojde-li o tom k dohodě, rozhodne rozhodčí soud zřízený podle zákona č. 228/1946 Sb., o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků, ve znění zákona č. 272/1948 Sb. Ustanovení vět prvé a druhé platí přiměřeně také, jde-li o závazky, jež přecházejí se svěřením znárodněného majetku do správy orgánům podle odstavce 2 nebo které přecházejí podle odstavce 4.

(7) Pokud z opatření, kterým se znárodněný majetek svěřuje do správy orgánům v oboru působnosti ministra vnitřního obchodu nebo jiného ministra, nevyplývá nic jiného, neručí stát za závazky znárodněného podniku, ani když dojde k úpravě závazků podle § 11."

6. § 11 zní:

„§ 11.

Je-li majetek znárodněného podniku ke dni převzetí předlužen, může národní podnik požádati soud, aby do výše obecné ceny aktiv předluženého majetku podniku upravil ke dni převzetí uspokojení závazků patřících k tomuto majetku a určil jejich splatnost, přihlížeje k hospodářským možnostem národního podniku. To platí obdobně i o komunálním podniku nebo jiné právnické osobě, jimž byl majetek znárodněného podniku svěřen do správy nebo přenechán podle § 8a."

7. § 12 odst. 2 zní:

„(2) Odporovati lze do 3 let od převzetí podniku. Jinak platí ustanovení §§ 46 až 52 občanského zákoníka č. 141/1950 Sb."

8. § 13 zní:

„§ 13.

(1) Pokud není stanoveno jinak, přísluší za majetek znárodněný podle tohoto zákona a za majetkové podstaty (jejich části), převedené do vlastnictví národního podniku podle § 9, náhrada; platí o ní přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu.

(2) Náhrada se neposkytuje osobám, které byly nebo budou odsouzeny pro takový trestný čin nebo potrestány pro takový přestupek, jimiž projevily nepřátelský postoj k lidově demokratickému řádu republiky nebo k její socialistické výstavbě."

9. § 14 odst. 6 se nahrazuje novým odstavcem tohoto znění:

„(6) Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a s nímž se činí opatření podle odstavce 1, určí ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem financí."

10. § 14 odst. 7 a 8 se zrušují.

11. Ustanovení § 21 se nahrazuje novým ustanovením tohoto znění:

„§ 21.

Právní úkony a úřední úkony potřebné k provádění tohoto zákona jsou osvobozeny od poplatků a dávek. Toto osvobození neplatí však při obchodní činnosti znárodněného podniku a při opatřeních učiněných likvidátorem při likvidaci právnické osoby nebo společnosti."

12. Označení oddílu VI a jeho nadpis se vypouštějí.

13. Za § 21 se vkládá nový § 22 tohoto znění:

„§ 22.

Výtěžky (důchody) dosažené ze znárodněného podniku až do dne převzetí jsou součástí základu pro vyměření daně důchodové, všeobecné a zvláštní daně výdělkové a daně rentové posledního vlastníka znárodněného podniku před jeho znárodněním."

Čl. II.

Zákon č. 120/1948 Sb., o znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami, se mění a doplňuje takto:

1. V ustanovení § 1 odst. 2 písm. b) se vypouštějí slova „které dne 1. ledna 1948 byly".

2. § 1 odst. 3 zní:

„(3) Ministr vnitřního obchodu určí, které podniky byly podle odstavce 1 znárodněny."

3. Ustanovení § 4 se nahrazuje novým ustanovením tohoto znění:

„§ 4.

Ustanovení §§ 8, 8a, §§ 10 až 13, §§ 17 a 18 a §§ 20 až 22 zákona č. 118/1948 Sb., ve znění čl. I platí přiměřeně i pro věci upravené tímto zákonem."

4. §§ 5 až 8, § 9 odst. 7 a 8, §§ 12 až 14 se zrušují.

5. § 9 odst. 6 se nahrazuje novým odstavcem tohoto znění:

„(6) Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a s nímž se činí opatření podle odstavce 1, určí ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem financí."

Čl. III.

Zákon č. 122/1948 Sb., o organisaci a znárodnění cestovních kanceláří, se mění a doplňuje takto:

1. § 2 zní:

„§ 2.

Ministr vnitřního obchodu může znárodnit zestátněním s účinností od 1. ledna 1948 nebo ode dne pozdějšího podniky provozující v plném nebo omezeném rozsahu cestovní kanceláře."

2. Ustanovení § 4 se nahrazuje novým ustanovením tohoto znění:

„§ 4.

Ustanovení §§ 8, 8a až 13, §§ 17 a 18 a §§ 20 až 22 zákona č. 118/1948 Sb., ve znění čl. I platí přiměřeně i pro věci upravené tímto zákonem."

3. §§ 5 až 9, § 10 odst. 6, §§ 13, 14 a 16 se zrušují.

4. § 10 odst. 5 se nahrazuje novým odstavcem tohoto znění:

„(5) Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a s nímž se činí opatření podle odstavce 1, určí ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem financí."

Čl. IV.

Zákon č. 124/1948 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepnických podniků a ubytovacích zařízení, se mění a doplňuje takto:

1. § 3 zní:

„§ 3.

Ministr vnitřního obchodu určí, které podniky byly tímto zákonem znárodněny."

2. V ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) se vypouštějí slova „které dne 1. ledna 1948 byly".

3. Ustanovení § 7 se nahrazuje novým ustanovením tohoto znění:

„§ 7.

Ustanovení §§ 8, 8a až 13, §§ 17 a 18 a §§ 20 až 22 zákona č. 118/1948 Sb., ve znění čl. I platí přiměřeně i pro věci upravené tímto zákonem."

4. §§ 8 až 11, § 12 odst. 6 a 7, §§ 15 až 17 se zrušují.

5. § 12 odst. 5 se nahrazuje novým odstavcem tohoto znění:

„(5) Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a s nímž se činí opatření podle odstavce 1, určí ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem financí."

Čl. V.

Ministr vnitřního obchodu může v dohodě s ministry vnitra a financí přenésti na krajské národní výbory působnost ve věcech

a) vyjímání jednotlivých majetkových kusů, majetkových souborů nebo práv ze znárodnění, pokud jich není nezbytně třeba k provozu národního podniku, a ponechání jich dosavadnímu vlastníku,

b) rozhodování o rozsahu znárodnění,

c) ukládání vlastníkům velkoobchodních podniků, aby převedli části majetkových podstat zastaveného velkoobchodního podniku za náhradu do vlastnictví národního podniku,

d) určování rozsahu začlenění konfiskovaných majetkových podstat.

Čl. VI.

Ministr vnitřního obchodu upraví a ve Sbírce zákonů vyhlásí úplné znění zákona č. 118/1948 Sb., jak vyplývá z pozdějších předpisů s připojením čl. V tohoto zákona.

Čl. VII.

Opatření učiněná ve shodě s ustanoveními tohoto zákona přede dnem počátku jeho účinnosti se pokládají za učiněná podle tohoto zákona.

Čl. VIII.

Ustanovení čl. I č. 4 a 5 a ustanovení čl. II č. 3, čl. III č. 2 a čl. IV č. 3, pokud se dovolávají ustanovení §§ 8a a 10 zákona č. 118/1948 Sb., nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1948 a ostatní ustanovení tohoto zákona dnem vyhlášení; provedou jej ministři vnitřního obchodu a financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. **John** v. r.
Zápotocký v. r.
Krajčír v. r.
Kabeš v. r.

65.

Zákon
ze dne 11. července 1951
o převodech nemovitostí a o pronájmech zemědělské a lesní půdy.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) K převodu nemovitosti a k pronájmu zemědělské nebo lesní půdy je třeba přivolení okresního národního výboru. Jako převod nemovitosti se posuzuje i její rozdělení.

(2) Příčí-li se převod nebo pronájem obecnému zájmu, okresní národní výbor přivolení odepře.

§ 2.

Přivolení podle § 1 není třeba,

1. převádí-li se nemovitost do státního socialistického vlastnictví,
2. najímá-li zemědělskou nebo lesní půdu orgán státní správy nebo socialistická právnická osoba nebo
3. převádí-li nebo pronajímá-li se národní majetek.

§ 3.

Ministerstvo vnitra, a jde-li o zemědělskou nebo lesní půdu, ministerstvo zemědělství, stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady směrnicemi, kdy s hlediska obecného zájmu má být přivolení podle § 1 odepřeno nebo uděleno, po případě stanoví úlevy pro drobné pronájmy; při tom vezmou zvláštní zřetel na převody mezi osobami blízkými.

§ 4.

(1) Zrušují se ustanovení dosavadních předpisů, pokud je podle nich třeba úředního souhlasu k převodu nebo rozdělení nemovitosti anebo k pronájmu zemědělské nebo lesní půdy.

(2) Nedotčeny zůstávají předpisy o správě národního majetku, o hospodaření socialistických právnických osob a o zvláštním úředním dozoru nad finančním hospodařením jiných vlastníků nemovitostí. Nedotčeny zůstávají též předpisy, podle nichž je třeba úředního souhlasu k zatížení nemovitosti nebo k pronájmu nemovitosti, která není zemědělskou nebo lesní půdou.

§ 5.

(1) Převody nebo pronájmy uskutečněné před účinností tohoto zákona, k nimž po-

dle dosavadních předpisů nebylo třeba úředního souhlasu nebo k nimž již byl úřední souhlas podle dosavadních předpisů udělen, zůstávají nedotčeny, pokud nešlo o převody nebo pronájmy spekulační (odstavec 2).

(2) Převody nebo pronájmy, uskutečněné ze spekulačních důvodů po 1. lednu 1946, může okresní národní výbor přezkoumat a prohlásit za neplatné.

(3) Žádosti o úřední souhlas k převodům nebo k pronájmům, o nichž nebylo před účinností tohoto zákona pravoplatně rozhodnuto, posuzují se podle něho.

§ 6.

Tento zákon nabývá účinnosti třicátého dne po vyhlášení; provedou jej ministři vnitra a zemědělství v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Nosek v. r.
Ďuriš v. r.

66.

Zákon
ze dne 11. července 1951
o odborné správě lesů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Československé státní lesy, národní podnik (dále jen „podnik"), vykonávají odbornou správu lesů s výjimkou lesů vojenské správy a lesů, které již spravuje odborný lesní hospodář, jejž ustanovil vlastník lesa podle příslušných předpisů.

(2) Národní výbory, které nemají vlastního odborného lesního hospodáře, mohou si jej ustanovit, nemůže-li odbornou správu lesů vykonávat hospodárněji podnik. Ve sporných případech rozhodne krajský národní výbor.

§ 2.

(1) Odbornou správou lesů podle tohoto zákona se rozumí technicko-hospodářská činnost organisační, řídící a plánovací, která vyžaduje odborných znalostí. K úkolům odborné správy lesů náleží zejména:

a) vyhotovovat lesní hospodářské plány (provozní) a provádět jejich revisi, po případě inventarisaci lesa,

b) sestavovat těžební a obnovovací (zalesňovací) plány a ostatní plány výkonů, investic a hmotného zásobování v lesním hospodářství a dozírat na jejich řádné provádění,

c) pečovat ve spolupráci s dohlédacím národním výborem o finanční zabezpečení plánů,

d) organisovat lesní práce, vyznačovat těžby dříví, dohlížet na kácení, výrobu, měření a druhování dříví,

e) vést záznamy o hmotách vytěženého dříví a o výsledcích plnění plánů výkonů a investic,

f) pečovat o udržování plodnosti lesní půdy a schopnosti lesa zadržovat vodu, o neztenčenou podstatu lesa a o provedení nutných opatření pro ochranu lesa,

g) podávat vysvětlení a dobrozdání vlastníkům lesa a úřadům o odborných otázkách týkajících se správy lesů a holin.

(2) Odbornou správu lesů vykonává podnik jednak vlastními opatřeními, jednak pokyny vlastníkům lesů.

(3) Odborná správa lesů se nedotýká vlastnických práv a nepatří k ní vlastní výkon lesních prací a práce účetní.

(4) Podrobnosti o výkonu odborné správy lesů určí ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvem vnitra.

(5) Pro lesy zvláštního určení může ministerstvo zemědělství v dohodě s příslušným ministerstvem stanovit odchylky.

§ 3.

(1) Dohled na odbornou správu lesů vykonávají okresní a krajské národní výbory podle předpisů o lesní službě dohlédací.

(2) Vlastník lesa může proti opatření podniku podat námitky k okresnímu národnímu výboru do 15 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl. Okresní národní výbor rozhodne, zda opatření je v souladu s řádným vykonáváním odborné lesní správy; shledá-li, že tomu tak není, opatření zruší.

(3) Nesouhlasí-li vlastník lesa s pokynem podniku stran odborné správy lesů, rozhodne na žádost podniku okresní národní výbor o tom, zda pokyn má být proveden.

§ 4.

(1) Vyžaduje-li toho výkon řádného lesního hospodaření, navrhne podnik, aby vlastníci lesa provedli potřebné investice, po případě aby trpěli jejich provedení podnikem na jejich náklad.

(2) Odpírá-li vlastník lesa provedení navrhovaných investic, po případě nechce-li trpět jejich provedení podnikem, rozhodne o jeho povinnosti na žádost podniku okresní národní výbor.

(3) Náklady na investice, jež slouží lesnímu hospodaření v lesích více vlastníků, uhradí tito vlastníci podle míry prospěchu, který mají z provedeného opatření.

(4) Náklady podle odstavce 3 rozvrhne podnik na jednotlivé vlastníky lesa. Od částek připadajících na jednotlivé vlastníky lesa odečte hodnotu jimi poskytnutých osobních a věcných plnění. Rozvrh nákladů vyloží místní národní výbory k veřejnému nahlédnutí s upozorněním, že osoby uvedené v rozvrhu mohou do 15 dnů počínajíc dnem po vyložení rozvrhu podat u místního národního výboru příslušného podle jejich bydliště proti rozvrhu námitky. O námitkách rozhoduje okresní národní výbor. Výpis z pravomocného rozvrhu potvrzený místním národním výborem je exekučním titulem pro vymáhání rozvrženého nákladu správní nebo soudní exekucí.

(5) Ustanovení odstavců 3 a 4 se vztahují též na podnik a jeho lesy.

§ 5.

(1) Lesní společenstva a Svaz lesních společenstev, zřízené vládním nařízením č. 178/1940 Sb., o odborné službě lesní, se zrušují. Jejich majetek přechází na stát a svěřuje se do správy podniku.

(2) Podnik převezme počátečním dnem účinnosti tohoto zákona všechny osoby zaměstnané Svazem lesních společenstev, jakož i od krajských a okresních národních výborů na Slovensku přiměřený počet zaměstnanců, kteří byli dosud pověřeni státním spravováním lesů; týmž dnem se převede na podnik přiměřená část zařízení sloužícího této správě.

(3) U zaměstnanců, které podnik převezme, pohlíží se na dobu zaměstnání u dosavadního zaměstnavatele tak, jako kdyby byla strávena ve službách podniku.

§ 6.

(1) K úhradě nákladů spojených s odbornou správou lesů, čítajíc v to i úhradu nákladů spojených s vyhotovováním lesních hospodářských plánů a inventarisací lesů, jsou vlastníci lesů povinni platit roční příspěvky. Příspěvky, pokud jde o lesy ve správě národních výborů, stanoví se úhrnkem ve státním rozpočtu, ostatní příspěvky předepisuje a vybírá podnik. Nesouhlasí-li vlastník lesa s předepsanými příspěvky, určí je na jeho žádost, podanou do 15 dnů ode dne, kdy mu výše příspěvků byla oznámena, okresní národní výbor. Směrnice pro stanovení příspěvků a pro způsob jejich předepisování a vybírání stanoví na návrh podniku ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvy vnitra a financí vyhláškou v úředním listě.

(2) Nedoplatky příspěvků se vymáhají správní nebo soudní exekucí na základě výkazu nedoplatků, který vydá podnik a na němž potvrdí vykonatelnost.

§ 7.

(1) Dnem, kdy tento zákon nabývá účinnosti, zrušují se předpisy, které odporují jeho ustanovením.

(2) Zrušují se zejména:

1. díl I zák. čl. XIX/1898, o státním spravování obecních a některých jiných lesů a holin, dále o úpravě hospodářské správy společně užívaných lesů a holin, které jsou v nedílném vlastnictví komposesorátů a bývalých urbarialistů,
2. vládní nařízení č. 178/1940 Sb.

§ 8.

Tento zákon nabývá účinnosti 30. dne po vyhlášení; provede jej ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. **John** v. r.
Zápotocký v. r.
Duriš v. r.

67.

Zákon
ze dne 12. července 1951
o bezpečnosti při práci.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.
Účel zákona.

(1) Účelem tohoto zákona je zajistit zaměstnancům a učňům (dále jen „pracujícím") bezpečnost při práci a přispívat tak k rozvoji jejich tvůrčích sil, k zvyšování produktivity práce a k dalšímu vzestupu hmotné a kulturní úrovně pracujícího lidu.

(2) Proto se dozor nad zajištěním bezpečnosti při práci svěřuje především pracujícím a rozšiřuje a prohlubuje se péče o bezpečnostní a zdravotní opatření při práci v souladu s nejnovějšími poznatky vědy a techniky.

§ 2.
Povinnosti vedení podniku.

(1) Vedení podniku zodpovídá za zajišťování bezpečné a zdravé práce. Aby pracující v bezpečném a zdravém prostředí dosáhli při nejmenší námaze nejlepších pracovních výsledků, je vedení podniku povinno zejména

a) zřizovat a udržovat v závodech zařízení, kterých je třeba k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a starat se o bezpečné a zdravé prostředí též ve vedlejších závodních zařízeních pro pracující (v závodních bytech, ubytovnách, kuchyních, jídelnách, jeslích a pod.);
b) starat se o výchovu pracujících k bezpečné a zdravé práci a věnovat přitom zvláštní péči nově přijatým pracujícím;
c) zjišťovat a odstraňovat příčiny pracovních úrazů a nemocí z povolání v závodě, vést o nich záznamy a ihned oznamovat vážné nehody nadřízeným a dozorčím orgánům;
d) zajišťovat, aby výrobní zařízení a pracovní pomůcky vyráběné v závodech, odpovídaly předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

(2) K plnění úkolů, které se týkají bezpečnosti při práci, ustanoví vedení podniku v dohodě s orgány dozoru nad bezpečností při práci v závodech a zařízeních, které určí příslušná ministerstva, bezpečnostní techniky. Bezpečnostní technici vykonávají své úkoly v součinnosti s orgány jednotné odborové organisace.

§ 3.
Povinnosti pracujících.

(1) Pracující jsou povinni počínati si při práci tak, aby neohrožovali život a zdraví své a svých spolupracovníků. Zjistí-li v závodě nedostatky, které mohou ohroziti bezpečnost nebo zdraví pracujících, musí je oznámit vedení podniku a orgánům jednotné odborové organisace.

(2) Pracující jsou povinni účastniti se výcviku, prováděného vedením podniku v zájmu jejich bezpečnosti při práci, a podrobiti se předepsaným zkouškám a lékařským prohlídkám.

§ 4.
Úkoly národních výborů.

Národní výbory sledují pracovní podmínky ve svém obvodu a pomáhají při vytváření předpokladů pro bezpečnou a zdravou práci.

Inspekce práce.

§ 5.

(1) Dozor nad bezpečností při práci vykonává jednotná odborová organisace svými orgány inspekce práce.

(2) Působnost orgánů inspekce práce se vztahuje na všechna pracoviště a vedlejší zařízení, a to i na dílny a laboratoře odborných a vysokých škol a ústavů (dále jen „závody").

(3) Jednotná odborová organisace provádí též odborný výzkum v oboru bezpečnosti při práci.

(4) Osobní a věcné náklady spojené s prováděním inspekce práce a odborného výzkumu hradí stát.

§ 6.

(1) Orgány inspekce práce při výkonu dozoru nad bezpečností při práci především pomáhají radou pracujícím a vedení podniku. Jejich úkolem je zejména

a) soustavně prohlížet závody a vedlejší zařízení a dbát o to, aby vedení podniku a pracující plnili své povinnosti vyplývající z tohoto zákona, a pečovat zvlášť o to, aby se nebezpečná a těžká práce nahrazovala prací strojů;
b) nařizovat odstranění zjištěných závad a hrozí-li nebezpečí z prodlení, nařídit vyřazení strojů nebo zastavení práce;
c) vydávat podrobnější směrnice a pokyny o bezpečnosti při práci pro jednotlivé závody, vyjma dopravní podniky;
d) povolovat výjimky z ustanovení o pracovní době a způsobu zaměstnávání žen a mladistvých pro jednotlivé závody a podniky v mezích zákonných předpisů;

e) spolupůsobit s národními výbory a podniky při projektování, budování a povolování závodů a zahájení provozu.

(2) V otázkách zdravotních spolupracují orgány inspekce práce s orgány státní zdravotní správy.

(3) Orgány inspekce práce mohou ukládat osobám, které porušily předpisy o bezpečnosti při práci, pokuty v blokovém řízení podle příslušných předpisů trestního práva správního.

(4) Vedení podniku a pracující jsou povinni umožniti orgánům inspekce práce plnění jejich úkolů, poskytovat jim potřebná vysvětlení a předložiti doklady.

§ 7.

(1) Jednotná odborová organisace přezkoumá na žádost podanou ve lhůtě 15 dnů opatření orgánů inspekce práce (§ 6 odst. 1) a může je změnit nebo zrušit.

(2) Jednotná odborová organisace vymezí úkoly svých orgánů inspekce práce směrnicemi, které schvaluje ministerstvo práce a sociální péče v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

§ 8.

Odborný technický dozor.

Odborný technický dozor nad bezpečností při práci v hornictví a v letectví a nad některými technickými zařízeními, která budou určena zvláštními předpisy, vykonává příslušné ministerstvo v součinnosti s jednotnou odborovou organisací.

§ 9.

Zdravotní inspekce.

Úkoly zdravotní inspekce a pracovního lékařství náležejí do působnosti ministerstva zdravotnictví. Dozor nad ochranou zdraví při práci (zdravotní inspekce) vykonávají orgány státní zdravotní správy ve spolupráci se zúčastněnými činiteli, zejména s orgány inspekce práce.

Společná a závěrečná ustanovení.

§ 10.

(1) Příslušná ministerstva v oboru své působnosti

a) vydávají v dohodě s ministerstvem práce a sociální péče a jednotnou odborovou organisací podrobné předpisy o bezpečnosti při práci pro příslušné pracovní obory;

b) určují orgány odborného technického dozoru (§ 8).

(2) Předpisy, jichž je třeba k provádění tohoto zákona a jež se vztahují na pracovní obory, spadající do působnosti několika ministerstev, vydává ministerstvo práce a sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministerstvy a jednotnou odborovou organisací.

(3) Působnost báňských úřadů vydávat předpisy o bezpečnosti při práci zůstává nedotčena.

§ 11.

(1) Při ministerstvu práce a sociální péče se zřizuje koordinační sbor pro otázky bezpečnosti a zdraví při práci.

(2) Koordinační sbor pečuje o zajištění jednotného provádění úkolů, vyplývajících z tohoto zákona, a projednává zásadní otázky týkající se několika pracovních oborů.

(3) Koordinační sbor je složen ze zástupců zúčastněných ministerstev a jednotné odborové organisace. Podrobnosti o složení, působnosti a jednání tohoto sboru stanoví vláda.

§ 12.

(1) Zrušují se předpisy, které se vztahují na věci upravené tímto zákonem, zejména

1. ustanovení § 1157 obecného zákoníku občanského ve znění cís. nař. č. 69/1916 ř. z.;
2. ustanovení §§ 170 až 172 obecného horního zákona č. 146/1854 ř. z., pokud se týkají pracujících;
3. ustanovení §§ 74 až 74d) živnostenského řádu č. 227/1859 ř. z. ve znění zákona č. 74/1913 ř. z.;
4. zákon č. 117/1883 ř. z., o zřizování dozorců živnostenských;
5. zák. čl. XXVIII/1893 uh. zák., o ochraně průmyslových a továrních zaměstnanců proti nehodám a o průmyslových dozorcích ve znění zákona č. 47/1921 Sb.;
6. ustanovení §§ 5 a 6 zákona č. 156/1902 ř. z., kterým se upravují pracovní poměry dělníků zaměstnaných při režijních stavbách železnic a v jejich pomocných ústavech;
7. ustanovení §§ 30 až 32 zákona č. 29/1920 Sb., o úpravě pracovních a mzdových poměrů domácké práce;
8. ustanovení § 11 zákona č. 244/1922 Sb., kterým se všeobecně upravují právní poměry mezi zaměstnavateli a zaměstnanci na Slovensku;
9. ustanovení § 102 živnostenského zákona pro území Slovenska č. 259/1924 Sb.;
10. vládní nařízení č. 60/1929 Sb., kterým se zřizuje komise pro technickou a zdravotní ochranu zaměstnanců a jiných osob výdělečně činných;

11. ustanovení § 28 zákona o soukromých zaměstnancích č. 154/1934 Sb.;
12. ustanovení §§ 96 až 99 zákona o národním pojištění č. 99/1948 Sb.,

a to vesměs v úpravě, jaká vyplývá z předpisů je měnících a doplňujících.

(2) Do vydání předpisů podle zákona se postupuje podle dosavadních předpisů, pokud neodporují tomuto zákonu.

§ 13.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení s výjimkou ustanovení § 5 odst. 1 a § 7 odst. 1, jež nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1952; provedou jej ministr práce a sociální péče a zúčastnění členové vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Erban v. r.

68.

Zákon
ze dne 12. července 1951
o dobrovolných organisacích a shromážděních.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Dobrovolné organisace.

§ 1.

K uplatnění svých demokratických práv a tím k upevnění lidově demokratického zřízení a k podpoře úsilí o výstavbu socialismu sdružuje se lid v dobrovolných organisacích, zejména v jednotné odborové organisaci, v organisaci žen, v organisaci mládeže, v jednotné lidové tělovýchovné a sportovní organisaci, v kulturních, technických a vědeckých sdruženích.

§ 2.

(1) Úkoly dobrovolné organisace (dále jen „organisace") a způsob, jak je plnění těchto úkolů zajištěno, určuje její organisační řád, který obsahuje dále zejména údaje o názvu organisace a jejím sídle, obvodu činnosti a vnitřním uspořádání.

(2) Ke vzniku organisace je třeba schválení organisačního řádu. Organisační řád schvaluje krajský národní výbor sídla organisace; přesahuje-li vytčený obvod činnosti organisace území kraje, schvaluje organisační řád ministerstvo vnitra.

§ 3.

(1) Členství v organisacích je dobrovolné; členem organisace se může v mezích organisačního řádu stát každý, kdo svou účastí může přispět k splnění jejích úkolů.

(2) Zásadou výstavby organisací je demokratický centralismus. K usnesení stačí většina hlasů, menšina se podrobuje většině; přijatá usnesení jsou závazná pro všechny. Členové volí demokraticky funkcionáře organisace.

(3) Složky organisace řeší své zvláštní úkoly samostatně v souladu s usneseními vyššího orgánu; sdružené organisace řeší v souladu s usneseními vrcholného orgánu úkoly, k jejichž plnění se sdružily.

§ 4.

(1) Stát pečuje o rozvoj organisací, vytváří příznivé podmínky pro jejich činnost a růst a dbá, aby život v nich se vyvíjel v souladu s ústavou a se zásadami lidově demokratického zřízení.

(2) Tuto péči provádějí národní výbory; řídí ji, pokud jde o obecné otázky činnosti organisací, ministerstvo vnitra, jinak ústřední úřady příslušné podle úkolů organisací.

§ 5.

Za organisace podle tohoto zákona se prohlašují Revoluční odborové hnutí, Jednotné svazy zemědělců, Československý svaz mládeže, Svaz československo-sovětského přátelství, Československý svaz žen, Československá obec sokolská a Československý Červený kříž. Ministerstvo vnitra může prohlásit další organisace (spolky) vzniklé před 1. říjnem 1951 za organisace podle tohoto zákona.

Shromáždění.

§ 6.

Ve shodě se zájmy pracujícího lidu je občanům zaručen výkon shromažďovacího práva, pokud se jím neohrožuje lidově demokratické zřízení nebo veřejný pokoj a řád.

§ 7.

Svolavatelé shromáždění a členové jeho předsednictva se starají o udržení pořádku ve shromáždění; každý jeho účastník je povinen dbát jejich pořádkových pokynů.

§ 8.

Společné ustanovení.

Ministr vnitra se zmocňuje, aby v dohodě se zúčastněnými členy vlády vydal podrobné předpisy k provedení tohoto zákona.

Přechodná ustanovení.

§ 9.

(1) Spolky vzniklé před 1. říjnem 1951 (dále jen „spolky"), které vyvíjejí svou činnost ve shodě se zájmy pracujícího lidu, se mohou přeměnit v organisace nebo do nich včlenit; spolek se může přeměnit též v jiný vhodný útvar nebo do něho včlenit. Způsob přeměny nebo včlenění spolků, jakož i zánik zbylých spolků a způsob, jak bude naloženo s jejich majetkem, upraví ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady obecným právním předpisem.

(2) K rozchodu spolku stačí usnesení představenstva (výboru).

§ 10.

(1) Až do své přeměny, včlenění nebo zániku vykonávají spolky nadále svou činnost podle dosavadních stanov; finanční opatření, přesahující rámec běžné správy, mohou činit jen po předchozím souhlasu krajského národního výboru nebo orgánu, který krajský národní výbor k tomu zmocní.

(2) Krajské národní výbory ukládají spolkům povinnost, aby předkládaly informace potřebné k posouzení jejich činnosti.

Závěrečná ustanovení.

§ 11.

Opatření učiněná před 1. říjnem 1951 ve shodě s tímto zákonem se považují za učiněná podle zákona.

§ 12.

Zrušují se:

1. zákon č. 134/1867 ř. z., o spolčovacím právu, a zákon č. 135/1867 ř. z., o shromažďovacím právu, ve znění pozdějších předpisů;
2. nařízení uherského ministra vnitra ve věcech práva spolčovacího a shromažďovacího, zejména nařízení č. 216/1848 B. M., č. 128/1868 B. M., č. 1394/1873 pres. B. M., č. 773/1874 B. M., č. 1508/1875 B. M., č. 766/1898 B. M. a č. 7430/1913 B. M., ve znění pozdějších předpisů a
3. ustanovení zákona č. 145/1947 Sb., o organisaci zemědělců republiky Československé, pokud odporují tomuto zákonu.

§ 13.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. října 1951; provede jej ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Nosek v. r.

Administrace: Praha III, Tržiště č. 9. — Telefon č. 459-41 až 43. — Účet Státní banky československé č. 42.012*2. Roční předplatné Kčs 200.—. — Frankované reklamace se uznávají jen, dojdou-li do 28 dnů po vydání (zaplacení) reklamované částky (Sbírky). — Novinová sazba povolena poštovním ředitelstvím v Praze č. 109.705/IIIa 1939. Dohlédací poštovní úřad Praha 022. — Tiskne Státní tiskárna, n. p. 01 v Praze.